

Strategisk næringsplan for Drammen 2023–2027

– et godt sted å leve

Innhold

Sammendrag.....	5
1. Planens forutsetninger og innretning.....	7
1.1 Økosystem for samarbeid om næringsutvikling i Drammen	8
1.2 Drammen kommunes mål og ambisjoner.....	8
1.3 Kunnskapsgrunnlag og status for næringslivet i Drammen	10
2. Satsinger for arbeid med næringsutvikling i Drammen.....	13
2.1 Attraktive Drammen.....	13
2.2 Grønn vekst i Drammen	14
2.3 Helsenæring i Drammen	15
2.4 Havnebyen Drammen	16
2.5 Kompetansebyen Drammen	17
3. Kommunens roller i arbeidet med næringsutvikling	19
3.1 Kommunens rolle som tilrettelegger og myndighetsutøver	19
3.2 Kommunens rolle som innkjøper	20
3.3 Kommunens rolle som eier	21

Sammendrag

Strategisk næringsplan for Drammen 2023–2027 er utviklet i tett samarbeid mellom Drammen kommune, næringslivet, academia og andre samfunnsaktører i Drammen. Planen bygger på mål og ambisjoner nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel, samt næringslivets mål og fremtidsønsker. Det er lagt til grunn at samarbeid på tvers av offentlig og privat sektor er en forutsetning for å lykkes med vekst og næringsutvikling i Drammen. De fem satsingsområdene er som følger:

**Attraktive
Drammen**

**Grønn vekst
i Drammen**

**Helsenæring i
Drammen**

**Havnebyen
Drammen**

**Kompetansebyen
Drammen**

Satsingsområdene bygger på analyser av tilgjengelig kunnskapsgrunnlag som har pekt på fortrinn og muligheter i Drammen, og tar høyde for samfunnstrender som det grønne skiftet, digitalisering og internasjonalisering. Satsingene følges opp av tilhørende virkemidler, som videre skal operasjonaliseres gjennom konkrete tiltaksplaner som utvikles og vedtas årlig som en del av Drammen kommunes handlings- og økonomiplan.

1. Planens forutsetninger og innretning

Drammen kommune og næringslivet selv har i stor grad sammenfallende mål og ambisjoner for utviklingen i Drammen. Målene i kommuneplanens samfunnsdel om å bli et næringsentrum, Norges grønneste kommune og det foretrukne regionsenteret nasjonalt, setter store krav til arbeidet med næringsutvikling. Globale trender som det grønne skiftet og en stadig raskere digital utvikling medfører i tillegg store omstillingsbehov og dermed også et stort mulighetsrom for næringslivet.

Næringslivet forholder seg i liten grad til kommunegrensene. For å lykkes med næringsutvikling i Drammen må det derfor arbeides med et regionalt perspektiv. Begrepene Drammen og Drammensregionen benyttes litt om hverandre. Når vi snakker om Drammen menes hele Drammen kommune. Når vi snakker om Drammensregionen menes hele regionen rundt Drammen, fra Kongsberg til Asker og Holmestrand.

Drammen har en bredt sammensatt næringsstruktur tuftet på solide røtter fra industrien som skapte grunnlaget for byen og nå storkommunen Drammen. Bredden i næringslivet, der tradisjonell og ny industri blandes med handel, service- og tjenesteytende næringer, bygg- og anleggsnæringer, landbruksnæringer, og nye kontorarbeidsplasser, gjør regionens næringsliv robust. Realiseringen av de mål og satsinger som er valgt fordrer at hele næringslivet og akademia aktiveres og bidrar i samarbeid med offentlig sektor.

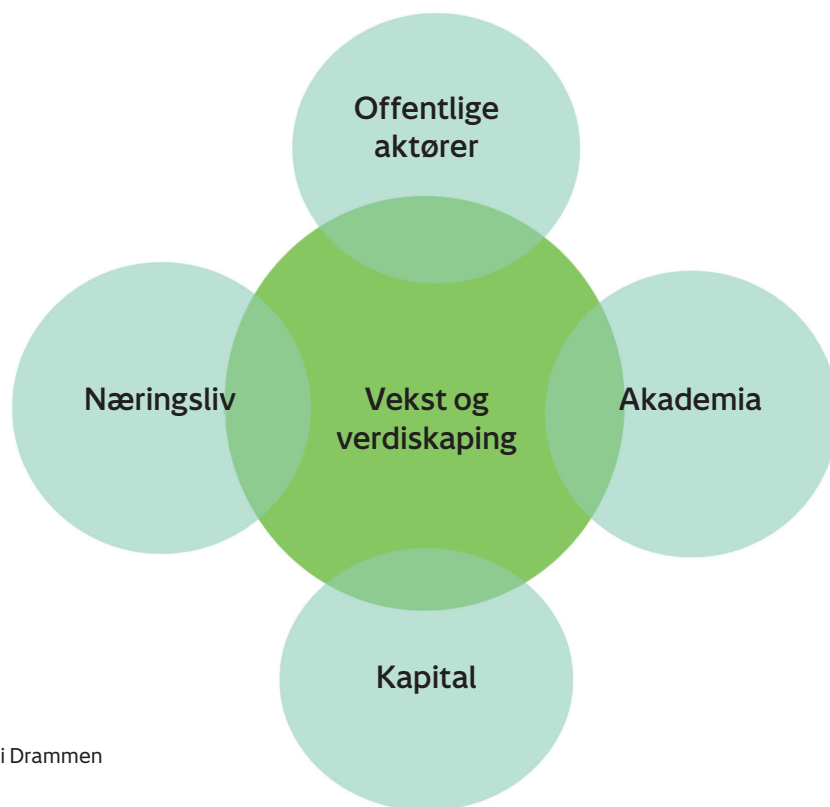
Strategisk næringsplan for Drammen er tuftet på god innsikt og et godt forankret kunnskapsgrunnlag. Felles mål og innsikt i mulighetsrommet er imidlertid ikke nok. Skal de valgte satsingene bli realisert må planen operasjonaliseres gjennom konkrete handlingsplaner. Drammen kommunes modell for dette er å utvikle handlingsplaner med konkrete tiltak som en del av den årlige rulleringen av kommunens handlings- og økonomiplan. En årlig prosess sikrer at tiltakene blir så treffsikre som mulig, og gjennomførbare ved at de knyttes direkte opp mot vedtatte budsjettammer. Tiltaksplaner skal utvikles og evalueres i samarbeid med næringsliv og akademia.

1.1 Økosystem for samarbeid om næringsutvikling i Drammen

Strategisk næringsplan skal gi retning og fungere som plattform for forpliktende samarbeid mellom kommune, næringsliv, akademia og andre samfunnsaktører. Lange tradisjoner for samarbeid mellom kommune og næringsaktører i Drammen gir oss et godt utgangspunkt for å lykkes. Universitetskommuneavtalen representerer i tillegg en god ramme rundt samarbeid mellom kommune og universitet.

Drammen kommune skal, så langt det er mulig, imøtekomme næringslivets forventning om å være en tilgjengelig og løsningsorientert samarbeidspartner, der dialog og samhandling er det viktigste verktøyet. Videre har kommunen positive forventninger til at næringslivet ønsker å videreføre det gode samarbeidet som allerede er etablert mellom partene i Drammen. Næringslivet er i liten grad opptatt av kommunegrensene, og det etablerte samarbeidet mellom kommunene i Drammensregionen vil bidra til å styrke det regionale samarbeidet. Ikke minst gjelder dette i forbindelse med samfunnsutfordringene vi sammen står overfor, slik som å skape vekst samtidig som vi gjennomfører det grønne skiftet eller å skape et mer inkluderende arbeidsliv med høy sysselsetting.

Partene i Drammensregionen har i stor grad sammenfallende interesser og mål, og kan utfylle hverandres kapasitet og styrker. Det skal arbeides systematisk for å utvikle et fullverdig økosystem der partene samarbeider om å nå felles mål om bærekraftig vekst. Partene i økosystemet er i denne sammenheng kommunene, fylkeskommunen, universitetet, det offentlige virkemiddelapparatet, private investorer og næringslivet (se figur under). De viktigste driverne for vekst og innovasjon er næringslivet selv. Mulighetene ligger der de ser potensial for vekst og utvikling. De offentlige aktørene er viktige pådrivere og tilretteleggere. Skal innovasjonsarbeid omsettes til nye næringsmuligheter er det nødvendig å finne investeringskilder. Det kan være gjennom det offentlige virkemiddelapparatet og/eller private investorer. Samarbeidet skal tuftes på gjensidig tillit og respekt, der partene fyller ulike roller og spiller hverandre gode.

Modell for økosystem i Drammen

1.2 Drammen kommunes mål og ambisjoner

Strategisk næringsplan for Drammen bygger på målstrukturen i kommuneplanens samfunnsdel. Indikatorer og ambisjonsnivå frem mot 2030 er politisk vedtatt og knyttet til hvert delmål. Det er ikke vurdert som hensiktsmessig å sette egne mål for strategisk næringsplan for Drammen ut over dette.

Arbeidet med næringsutvikling tangerer flere hovedmål og delmål i kommuneplanens samfunnsdel, og de relevante målene med tilhørende indikatorer gjengis i tabellen under:

Hovedmål: Drammen er et næringsentrum			
Delmål:	Indikator:	Måling:	Ambisjonsnivå 2030
Drammen skaper rom for et mangfoldig næringsliv for innbyggere med ulik kompetanse og utdanningsnivå	Mangfold i nærings-sammensetningen	Offentlig statistikk	Stabilt eller årlig forbedret nærings-mangfold
	Kompetansegap i arbeidslivet	Offentlig statistikk	Ambisjonsnivået fastlegges når det foreligger målinger
Drammen spiller aktivt på lag med andre og blir opplevd som en «ja-kommune»	Næringslivets tilfredshet, næringsareal, byggesak, næringsutvikling, forståelse og samarbeid (indeks)	Drammen kommunes næringslivs-undersøkelse	Årlig forbedring i næringslivets tilfredshet
Drammen kommune er nytenkende, imøtekommende og tilpasningsdyktig i møte med næringslivet	Næringslivets samlede vurdering av Drammen som nytenkende, imøtekommende og tilpasningsdyktig (indeks)	Drammen kommunes næringslivs-undersøkelse	Årlig forbedring
Drammen skal ha et grønt, bærekraftig og innovativt næringsliv	Klimagassutslipp og gjenbruk i næringslivet	Offentlig statistikk	Årlig reduserte klimagassutslipp
	Innovasjon i næringslivet	Offentlig statistikk	Årlig økning i samlet omsetning fra produktinnovasjoner
Hovedmål: Drammen skal være det foretrukne regionsenteret nasjonalt			
Delmål:	Indikator:	Måling:	Ambisjonsnivå 2030
Drammen skal være næringslivets førstevalg	Vekst i antall arbeidsplasser	Offentlig statistikk	Større vekst i antall arbeidsplasser (prosent) i Drammen enn i de konkurrerende næringslivsregionene
	Vekst i nyetableringer	Offentlig statistikk	Årlig vekst i antall nyetablerte foretak og større vekst i antall nyetableringer (prosent) i Drammen enn i de konkurrerende næringslivsregionene
Hovedmål: Drammen er et mangfoldig mulighetssamfunn, hvor alle innbyggere deltar i fellesskapet og opplever mestring			
Delmål	Indikator	Måling	Ambisjonsnivå 2030
Drammen er ledende på høy sysselsetting	Sysselsettingsandel sammenliknet med andre storbyer	Offentlig statistikk	Årlig forbedring sammenliknet med gjennomsnittet av ASSS-kommunene

1.3 Kunnskapsgrunnlag og status for næringslivet i Drammen

I samarbeid med næringslivet og academia er det over tid utviklet en felles og godt forankret virkelighetsoppfatning av hva som er status for næringslivet i Drammensregionen, med de fortrinn, muligheter og hindringer som eksisterer. Valg av satsinger er basert på opparbeidet erfaring og analyser av tilgjengelig kunnskapsgrunnlag som blant annet omfatter:

- Analyser fra Telemarksforsknings Regional Analyse som gir innsikt i utviklingstrekk over tid, knyttet til befolkning og næringsliv i Drammensregionen. Analysene peker på relevante faktorer som påvirker utviklingen, og sammenligner Drammens utvikling med andre relevante kommuner og regioner.
- Rapport fra Menon Economics basert på undersøkelse og analyse av potensialet for næringslivet i Viken i etterkant av pandemien (2022). Rapporten peker på potensielle vekstområder i Drammensregionen.
- Rapport fra Norconsult og Vista analyse basert på erfaringer og analyser – et innspill til arbeidet med strategisk næringsplan og kommuneplanens arealdel. Rapporten peker på generelle og spesielle forhold som kan påvirke næringsutvikling i Drammen, og omfatter analyser av utvalgte næringsarealer i Drammen kommune.
- Rapport fra Universitetet i Sørøst-Norge (USN) på undersøkelse blant næringslivet i Drammen for å kartlegge modenhet for det grønne skiftet (2022). Utarbeidet som kunnskapsgrunnlag for samarbeidsprosjekt Grønn Vekst Drammen.
- En situasjonsanalyse av Drammen Helsepark, utarbeidet av Willder (2022) - et kunnskapsgrunnlag som peker på muligheter og utfordringer knyttet til utvikling av helsenæring i Drammen i kjølvannet av utviklingen av en ny helsebydel på Brakerøya.

1.3.1 Drammens fortrinn og mulighetsrom

Nevnte kunnskapsgrunnlag gir grunnlag for å peke på følgende fortrinn og mulighetsrom:

- Bred og robust næringsstruktur, hvor de fleste bransjer i Norge er representert, bidrar til høy sysselsetting og gode forutsetninger for å klare seg gjennom ulike kriser.
- Knapphet på næringsarealer i og rundt Oslo betyr at Drammen kan være aktuell for relokalisering av eksisterende bedrifter i flere bransjer.
- Godt utviklet kollektivknutepunkt med kort avstand til store bolig- og næringsområder, og en kompakt by med gode urbane kvaliteter, gjør Drammen til en attraktiv destinasjon.
- Drammen havn sentralt plassert, der vei, bane og sjøtransport møtes, spiller en viktig rolle som katalysator for vekst og utvikling av næringslivet i regionen.
- Stort potensial for grønn næringsvekst og nye sirkulærøkonomiske forretningsmodeller. Flere solide virksomheter innen industri, bygg og anlegg, logistikk og landbruk har kapasitet og kompetanse til å ta en ledende rolle.
- Etablering av nytt sykehus og Drammen Helsepark gir stort potensial for vekst i helseindustrien i Drammen.
- Med etableringsmuligheter nært knutepunkt og rask vekst i oppbygging av kompetansemiljøer er det potensial for videre vekst i IT-bransjer i Drammen. Fra 2023 er Næringsbachelor IT og informasjonssystemer etablert ved USN.
- Med campus plassert midt i et attraktivt sentrum med gode kollektivknutepunkt, kan Drammen ta en posisjon som en av Norges mest attraktive universitetsbyer. Nye studietilbud og god utvikling av studentenes vilkår kan bidra til økt attraktivitet og vekst.
- Etablering av interkommunalt politisk råd i Drammensregionen gir økt kraft i arbeidet med næringsutvikling. Kommunene har ulike styrker å spille på, og representerer til sammen et godt integrert bolig- og arbeidsmarked. Dette supplerer annet etablert kommunesamarbeid, som blant annet Osloregionen og Buskerudbyen.

1.3.2 Drammens utfordringsbilde

Nevnte kunnskapsgrunnlag gir grunnlag for å peke på følgende utfordringsbilde:

- Utvikling av flere og attraktive arbeidsplasser, sammen med økt boligbygging, er avgjørende for å beholde kompetanse i egen kommune, men også for å sikre vekst i innbyggertall og dermed også kommunens utvikling.
- Tilgang til attraktive næringsarealer kan på sikt bli en knapp faktor, og særlig nye områder for etablering av arealkrevende næringer. Kartlegging av fremtidig behov for nye næringsområder og infrastruktur er nødvendig.
- Ledigheten har historisk sett ligget noe over landsgjennomsnittet. Drammen har en forholdsvis ung befolkning, men prognoser viser en forventet økt andel eldre innbyggere utenfor yrkesaktiv alder.
- Tilgang på kvalifisert arbeidskraft vil bli den største utfordringen for videre vekst i de fleste bransjer. Gjelder både tilgang til yrkesfaglig kompetanse og kompetanse fra høyere utdanningsnivå.
- Drammen kommune har historisk sett hatt et noe lavere utdanningsnivå enn sammenlignbare kommuner. Ønsket verdiskaping og sysselsetting forutsetter at det totale utdanningstilbudet styrkes og tilpasses arbeidslivets behov.
- Lavere befolkningsvekst enn forventet på grunn av mangel på boliger. Drammen taper relativt sett til omkringliggende kommuner når det gjelder å tiltrekke seg nye innbyggere.

SKUTEBRYGGA

Kjøkkensjef
Thomas K...

SKUTEBRYGGA

2. Satsinger for arbeid med næringsutvikling i Drammen

For å prioritere arbeid og innsats for næringsutvikling i Drammen er fem satsinger valgt for planperioden:

2.1 Attraktive Drammen

Undersøkelser viser at kommuner og regioner som lykkes med næringsvekst har til felles at de jobber målrettet med å øke sin attraktivitet. Drammen kommunes ambisjon om å bli et næringsssentrum og næringslivets førstevalg, forutsetter derfor at det jobbes systematisk med å utvikle Drammens attraktivitet både for innbyggere og næringsliv.

En attraktiv kommune har både et godt boligmarked og et variert arbeidsmarked som byr på arbeidsplasser for alle. Det blir derfor viktig for Drammen å opprettholde og videreutvikle en bred næringsstruktur. I tillegg er det viktig å skape muligheter for aktivitet og opplevelser både for egne innbyggere og besøkende. Gode kollektivtilbud og tilgang til grøntområder for rekreasjon er andre faktorer som påvirker Drammens samlede attraktivitet. Noen av faktorene som gir økt attraktivitet kan kommunen selv påvirke, mens andre faktorer vil næringsliv og andre ha større innflytelse på. For å få kraft i dette arbeidet er det derfor avgjørende å ha et godt samarbeid mellom offentlig og privat sektor.

Et annet viktig ledd i arbeidet med å øke attraktiviteten er å styrke kommunens sentrumsområder. Dette arbeidet skal baseres på de ulike områdenes identitet og fortrinn. Drammen by skal videreutvikles som en regionhovedstad med storbykvaliteter. Øvrige sentrumsområder skal videreutvikles som attraktive bo- og arbeidsområder. Et viktig virkemiddel for kommunen vil være tett samarbeid med de etablerte sentrumsorganisasjonene. Det må balanseres mellom målet om å skape et kompakt og levende storbysentrum, og en vedtatt kommuneutvikling med flerkjernet sentrumsstruktur.

Destinasjonsutvikling som bidrar til å synliggjøre Drammens samlede attraksjoner og aktivitetstilbud er av stor betydning. Kommunen skal være en aktiv pådriver og legge til rette for dette arbeidet, i tett samhandling med relevante aktører. Besøks- og opplevelsesnæringer og handel-, service- og kulturnæringer er spesielt viktige, og bidrar både til aktivitet og attraktivitet. I tillegg representerer disse næringene et mangfold av arbeidsplasser som er viktig for sysselsetting og verdiskaping i Drammen.

I tillegg til å sikre gode rammebetingelser er det av stor betydning for attraktiviteten at det er enkelt for både innbyggere og næringsliv å komme i kontakt med Drammen kommune. Det er en del av vertskapsrollen å sikre at kommunen oppleves som en løsningsorientert samarbeidspartner som veileder og legger til rette der det er behov for det.

Virkemidler:

1. Drammen kommune skal i alle ledd ha en servicevennlig og løsningsorientert tilnærming til alle innbyggere og næringsdrivende.
2. Drammen kommune skal videreutvikle og forbedre sine rutiner for behandling av plan- og byggesaker. Dette innebærer tidlig og tydelig tilbakemelding, digitale innsynsløsninger og en effektiv saksbehandling der muntlig dialog benyttes der det er hensiktsmessig. Prinsippet om «godt nok» legges til grunn i saksbehandlingen.
3. Drammen kommune skal proaktivt, og sammen med næringslivet, kartlegge og vurdere løsninger for å møte fremtidig behov for næringsarealer. Kommunen skal til enhver tid ha en lett tilgjengelig oversikt over ledige næringsarealer og arealenes beskaffenhet.

2.2 Grønn vekst i Drammen

Drammen kommune har høye ambisjoner både for klimaarbeidet og for vekst og utvikling i næringslivet. Det grønne skiftet byr både på utfordringer og muligheter. I den omstillingen som kreves ligger det et betydelig potensial. Utfordringer som må løses gjennom nye produkter, nye tjenester, ny arbeidsmetodikk eller ny teknologi gir grunnlag for ny næringsvirksomhet.

Sikring av tilstrekkelig energikapasitet og økt bruk av fornybar energi er tematikk og spørsmål som alle kommuner og regioner må forholde seg til. Det handler om å sikre tilstrekkelig kraft til eksisterende næringsliv samt utnytte nye næringsmuligheter som oppstår som følge av dette. Drammen har sterke næringsaktører som kan bidra i denne utviklingen, og kan bli et attraktivt område å etablere og utvikle nye næringer knyttet til fornybare energikilder.

Kunnskapsgrunnlag peker i tillegg på at gjenvinning og ombruk av naturressurser, materialer og produkter er et potensielt stort vekstområde for Drammensregionen. Drammensregionen har flere toneangivende aktører på området, som kan være viktige bidragsytere for å utvikle nye sirkulærøkonomiske forretningsmodeller. Samarbeid mellom aktørene i et økosystem vil være avgjørende for å lykkes.

Industrien og bygg- og anleggsnæringen står for et relativt stort klimaavtrykk, og har dermed et spesielt ansvar og potensial for omstilling som vil generere nye næringsmuligheter. Landbruk er en annen relativt stor næring i Drammensregionen hvor det ligger store utviklingsmuligheter i forbindelse med det grønne skiftet. Overgang til mer miljøvennlig transport og grønn mobilitet er en viktig forutsetning for å lykkes med denne satsingen, og kan i seg selv representere nye innovasjons- og næringsmuligheter.

Næringsforeningen i Drammensregionen har engasjert seg spesielt i temaet sirkulærøkonomi og bærekraftig vekst, og vil kunne være en sterk drivkraft og en viktig samarbeidspartner gjennom å bygge kompetanse og sterke nettverk som er nødvendig for å utnytte muligheter som ligger i dette området.

Virkemidler:

1. Drammen kommune skal være en pådriver for samarbeidsprosjekter, og bidra til at potensialet for grønn vekst i industri, bygg- og anlegg, landbruksnæring og andre relevante bransjer utnyttes.
2. Drammen kommune skal gjennom god arealplanlegging tilrettelegge for etablering og vekst i virksomheter med sirkulære forretningsmodeller.
3. Drammen kommune skal støtte aktivt opp om samarbeidsprosjekter som fremmer mer miljøvennlig varetransport og grønn mobilitet i sentrumsnære områder.
4. Drammen kommune skal bidra til å utvikle et velfungerende økosystem for innovasjon og næringsvekst i Drammen, der kommune, academia og næringsliv deltar.

2.3 Helsenæring i Drammen

De store utfordringene man står overfor med aldrende befolkning og en mindre arbeidsstyrke vil samtidig gi muligheter til å utvikle og etablere nye virksomheter og næringer som gir nye og bedre løsninger for folkehelsen og behandlingsløp. Med nybygget Drammen sykehus og utviklingen av Drammen Helsepark åpnes nye og unike muligheter for utviklingen av Brakerøya som en destinasjon for helseindustri, forskning og utdanningsvirksomhet, og andre relaterte næringer som vil gi nye arbeidsplasser til regionen.

Det nye sykehuset åpner i 2026 sammen med det første byggetrinn av Drammen Helsepark. I tillegg flytter Blakstad sykehus all sin virksomhet til Drammen. I sykehuset vil det være integrerte lokaler for somatikk, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Drammen Helsepark skal akselerere utviklingen i helsesektoren ved å samle en klynge av helse- og omsorgsaktører, aktører innen utdanning, forskning, behandling og næringsutvikling, til fellesskap, samskaping og innovasjon. Når hele området på Brakerøya er ferdig utbygget er det anslått at over 6 000 mennesker vil ha dette som arbeidsplass eller studiested, og flere tusen pasienter vil daglig komme til Drammen for behandling, veiledning og oppfølging.

For å ruste Drammensregionen for denne satsingen er det etablert et forpliktende samarbeid for å styrke offentlig-privat samarbeid i Helsehub, der kommuner, universitet, fylkeskommune, helseforetak og næringsforening deltar som partnere med mål om å løse felles utfordringer og finne felles muligheter knyttet til utvikling av helsetjenester, helseutdanning og helsenæring.

Virkemidler:

1. Drammen kommune skal i samarbeid med partene kartlegge potensial og utvikle gode forutsetninger for vekst i helsenæringen i Drammen.
2. Drammen kommune skal i samarbeid med partene aktivt legge til rette for å etablere en helseklynge på Brakerøya, herunder vurdere lokalisering av egnede kommunale helserelaterte tjenester i Helseparken.

2.4 Havnebyen Drammen

Drammen havn er en av stamnetthavnene i Norge, og et av landets mest sentrale logistikk- og transportknutepunkter for bil-, båt- og jernbanebasert varetransport. Havnen er Norges største for bilimport, og har også betydelig volum på containere, offshore installasjoner, stål, stykkgoods, militært utstyr og våt-/ tørrbulk. En ringvirkningsanalyse fra 2019 viser at havnevirkningsheten direkte og indirekte bidrar til ca. 2 300 arbeidsplasser i regionen.

Havnen disponerer i dag kommunens største og mest sentrale næringsområde. Vedtatt reguleringsplan for Holmen legger til rette for betydelig utvidelse og vekst i havne- og logistikkrelaterte næringer. Drammen havn kan dermed spille en rolle som katalysator for regionens næringsliv, både som import- og eksporthavn. Havnen kan også ta en rolle som en tilrettelegger for det grønne skiftet, både i den nasjonale og internasjonale omleggingen av transport fra vei til bane og sjø.

80% av Drammen havns totale virksomhet er importvirksomhet. Bilimport utgjør i dag den største delen av aktiviteten, og håndterer ca. 70% av det totale bilimport-markedet i Norge. Pågående utviklingsarbeid vil styrke havnens kvaliteter og kapasitet som bilimporthavn, men vil også sikre grunnlaget for generell vekst tuftet både på økt import og eksport.

Regjeringen har som mål å øke eksporten utenom olje og gass med 50% innen 2030. Denne ambisjonen kan Drammensregionen bidra til å nå, gjennom målrettet arbeid med å utnytte handlingsrommet som ligger i strategien og rammebetingelsene for Drammen havn. Det er et potensial for økt eksport over havnen, blant annet fra lokale og regionale virksomheter som i dag benytter andre transporttjenester. Drammen havn kan derfor også være en katalysator for å tiltrekke seg flere eksportvirksomheter til regionen.

Havnen i Drammen har også en svært viktig regional betydning. Drammen, Lier og Asker kommuner har som eiere av havnen felles interesser i å utvikle virksomheten som et av flere næringspolitiske virkemidler.

Virkemidler:

1. Drammen kommune skal bidra til å synliggjøre Drammen havn som alternativ og mer miljøvennlig transportvei for næringslivet som skal transportere sine varer til inn- og utland.
2. Drammen kommune skal i samarbeid med næringslivet aktivt legge til rette for etablering av klynger knyttet til bilrelaterte næringer på Drammen havn.
3. Drammen kommune skal legge til rette for at Drammen havn videreutvikles som en aktør som bidrar til å nå målet om at Drammen skal være en foregangskommune på sirkulærøkonomi.

2.5 Kompetansebyen Drammen

Det er økende konkurranse om kvalifisert arbeidskraft og kompetanse. I dette perspektivet er det avgjørende at innbyggere tilbys mulighet for relevant utdanning og kompetanseheving, samtidig som vi gjør Drammen attraktiv for nye innbyggere som kan bidra til å dekke arbeidskraftbehovet. For å lykkes med dette må kommunen legge til rette for å bevare og utvikle de næringene som allerede er i Drammen, og tiltrekke seg attraktive virksomheter og arbeidsplasser. Slik kan innbyggere i størst mulig grad få mulighet til å finne sin arbeidsplass nær der de bor og bidra til å redusere utslipp.

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har ca. 3500 studenter knyttet til Campus Drammen. Gjennom Universitetskommuneavtalen har USN og Drammen kommune, i samarbeid med næringslivet, en unik mulighet til å påvirke samfunnsutvikling og vekst. Blant studentene er Campus Drammen svært godt likt, og i det ligger et potensial for videre vekst. Et større antall studenter i byen vil i seg selv skape grobunn for økt næringsaktivitet. Drammen har alle de kvalitetene som skal til for å bli en attraktiv universitetsby. Et tett samarbeid om en utvikling, der studietilbud utvikles i takt med næringslivets behov, vil styrke Drammens posisjon som universitetsby samt øke muligheten for nyetableringer og tilflytting.

Det er også et bredt spekter av videregående utdanningstilbud i Drammensregionen som kan videreutvikles. I tillegg til rekruttering til høyere utdanning har videregående skoler en viktig rolle i å forsyne næringslivet med fagutdannet arbeidskraft. Ikke minst er det et potensial for utvikling av spesifikke utdanningsprogrammer basert på konkret etterspørsel i ulike bransjer, som for eksempel i bilbransjen og logistikk. Bygg- og anleggsbransjen er også stor i Drammen, og aktiviteten forventes å være høy i mange år fremover. Å dekke fremtidig arbeidskraftbehov i bransjen gjennom å utdanne nok fagarbeidere blir derfor svært viktig.

Virkemidler:

1. Drammen kommune skal være en pådriver for å utvikle relevante utdanningsprogrammer på universitets- og høyskolenivå samt yrkesfaglig nivå som bidrar til å lukke kompetansegapet.
2. Drammen kommune skal spille aktivt på lag med USN, fylkeskommune og lokalt næringsliv i etableringen av nye og relevante studieretninger for Drammensregionen.
3. Drammen kommune skal spille aktivt på lag med NAV Drammen for å bidra til god kobling mellom næringslivets behov for kompetanse, og tilgjengelige ressurser i regionen.
4. Drammen kommune skal gjennom den regionale etablererveiledningen (Gründerboost) sikre et tilpasset tilbud om starthjelp til alle som ønsker å starte egen bedrift.

3. Kommunens roller i arbeidet med næringsutvikling

I samhandling med næringsliv, academia og andre samfunnsaktører har kommunen ulike roller i relasjon til næringsutvikling:

3.1 Kommunens rolle som tilrettelegger og myndighetsutøver

I rollen som tilrettelegger og myndighetsutøver skal kommunen balansere ulike mål opp mot behovet for forutsigbarhet og gode løsninger for næringslivet. Kommunen forvalter en rekke rammebetingelser som har stor betydning for næringslivets mulighet for vekst og utvikling. Konsekvenser for næringslivet skal alltid vurderes og vektlegges når ulike hensyn veies opp mot hverandre.

Dialogen med næringslivet skal baseres på gjensidig tillit med et felles mål om positiv utvikling og vekst i Drammen. Tilgang til næringsarealer er en særlig viktig faktor. De overordnede arealpolitiske prinsipper og strategier for næringsutvikling og næringsarealer er vedtatt gjennom kommuneplanens samfunnsdel:

- Sikre tilstrekkelige og egnede arealer til eksisterende næring og nyetableringer.
- Legge til rette for et variert næringsliv i kommunen ved å vektlegge sammenhengen mellom næring og det enkelte steds potensiale.
- Legge til rette for næringsutvikling som spiller på og styrker regionen som helhet.
- Legge til rette for arealformål som gir fleksibilitet til å møte strukturelle forandringer i arbeids- og næringslivet.

Arealpolitikken utøves først og fremst gjennom kommuneplanens arealdel. Tilgang til næringsarealer er en viktig faktor for å ivareta eksisterende næringers utvidelsesbehov og for å kunne ta imot ny næring.

Virkemidler:

- Drammen kommune skal etablere et effektivt og servicevennlig mottaksapparat som håndterer henvendelser fra næringslivet som omhandler næringsarealer og/eller andre rammebetingelser.
- Drammen kommune skal sikre at næringsområder transformeres på en slik måte at næringslivet kan bestå på eksisterende eller på nye næringsområder.
- Drammen kommune skal som myndighetsutøver alltid være imøtekommende, yte god service, og gi veiledning som kan bidra til å finne mulighetsrommet innenfor eksisterende rammer.

3.2 Kommunens rolle som innkjøper

Drammen kommune vedtok i 2021 en anskaffelsesstrategi. Hovedmålet med strategien er at kommunens anskaffelser skal være profesjonelle, effektive og verdiskapende, samt bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling. Den skal også være et virkemiddel for å nå samfunns mål, som blant annet å fremme næringslivsinteresser og innovasjon.

Anskaffelsesstrategien omfatter videre seks delmål for kommunens anskaffelser:

1. Bidra til lavere kostnader, og gjennomføres effektivt og profesjonelt, med åpenhet og integritet.
2. Ta sosialt ansvar og bekjemper arbeidslivskriminalitet.
3. Nå kommunens målsettinger innen klima og miljø.
4. Bidra til vekst og verdiskaping i lokalt og regionalt næringsliv.
5. Utvikle gode tjenester og fremvekst av nye løsninger ved å etterspørre innovative varer og tjenester.
6. Bidra til et inkluderende arbeidsliv og arbeid til flere mennesker med nedsatt funksjons- eller arbeidsevne.

For å bidra til vekst og verdiskaping i næringslivet vil kommunen så langt det er mulig utforme anskaffelsene slik at det legges til rette for gründere og nyetablerte virksomheter. Eksempelvis kan kommunen redusere kravene i utvalgte anskaffelser, og heller bruke kriterier. Der det er hensiktsmessig skal kommunen vurdere å dele opp anskaffelsen i delkontrakter, slik at flere tilbydere kan få mulighet til å levere tilbud. Det må i hvert enkelt tilfelle foretas en avveining opp mot forventede gevinster ved å benytte store kontrakter.

Drammen kommune skal også benytte sine anskaffelser som et strategisk virkemiddel til å nå målsettinger innen klima og miljø gjennom å vekte klima/miljøhensyn med minimum 30% i alle innkjøp. Dette innebærer å analysere og prioritere de innkjøpskategoriene der det er stor klima- og miljøgevinst å hente, eller der det er særlig viktig å utvikle markedet for klima- og miljøvennlige løsninger. Gjennomføring av anskaffelser som fremmer sirkulærøkonomisk tankegang skal prioriteres. For å lykkes med dette blir det viktig å ha dialog med leverandørmarkedet i forkant av konkurransene, samt å utvikle relevant kompetanse.

Videre har Drammen kommune satt seg som mål å ta sosialt ansvar og bekjempe arbeidslivskriminalitet. Kommunen skal ta et særlig ansvar for å sørge for ryddige og seriøse forhold i arbeidslivet, og har utarbeidet og vedtatt sin egen modell for seriøst arbeidsliv.

Drammen kommunes anskaffelsesstrategi baseres på nasjonale føringer og bransjestandarder, og støtter dermed opp om strategier og initiativ som har bred aksept hos myndighetene, bransjeorganisasjonene og næringslivet. Kommunen benytter seg av metoder og veiledninger som utarbeides av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), noe som gir forutsigbarhet for næringslivet i konkurranse om kommunens kontrakter.

Innenfor anskaffelsesregelverkets juridiske rammer har oppdragsgiver et visst handlingsrom. Handlingsrommet kan eksempelvis gjelde bruk av dialog, valg av standarder, utforming av krav, tildelingskriterier og liknende. Det forutsettes likevel overholdelse av de grunnleggende prinsippene om blant annet likebehandling, forutberegnelighet og forholdsmessighet.

Virkemidler:

- Drammen kommune skal så langt det er mulig utforme sine anskaffelser slik at det blir enklest mulig for næringslivet å delta i konkurransen. Det skal ikke settes unødvendig høye krav, for eksempel for strenge økonomiske krav eller krav til referanser, spesielt i mindre anskaffelser, som kan ekskludere særlig små eller nyetablerte leverandører fra å kunne delta i konkurransen.
- Drammen kommune skal prioritere innkjøps kategorier det vurderes som hensiktsmessig å dele opp i mindre enheter for å styrke små og mellomstore bedrifters muligheter til å vinne kontrakter.
- Drammen kommune skal gjennom dialogmøter og informative nettsider sikre næringslivet god tilgang til relevant informasjon om kommunens anskaffelsesprosesser.

3.3 Kommunens rolle som eier

Drammen kommune har en betydelig selskapsportefølje; alt fra industri til tidligere basistjenester som nå er organisert i selskaper. Verdiskaping med mål om avkastning og bærekraftig virksomhet vektlegges og ligger til grunn for kommunens eierskapsutøvelse.

Drammen kommunes eierpolitikk 2020 – 2024 er et redskap for utøvelse av målrettet, forutsigbar og langsiktig eierstyring. Eierpolitikken skal bidra til god politisk styring og kontroll samt gi rammene for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap.

Høyest mulig avkastning over tid eller effektiv oppnåelse av mål, som knytter seg til å ivareta ulike samfunnsmessige hensyn, forutsetter et bærekraftig selskap og ansvarlig eierstyring. Et bærekraftig selskap balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskaping, samtidig som virksomheten identifiserer og håndterer risikoen som kan påføres mennesker, samfunn og miljø.

Hensynet til bærekraft og ansvarlig virksomhet er reflektert i kommunens forventning til selskapene om at de tar samfunnsansvar, og vil gjenspeiles i eierstrategier og hvordan kommunen følger opp selskapene.

Virkemidler:

- Drammen kommune skal som eier skal ha stor oppmerksomhet på selskapenes arbeid med samfunnsansvaret. Samfunnsansvar handler bl.a. om å ta sosiale og miljømessige hensyn ut over det som er pålagt ved lov. Det forventes at alle selskaper og foretak der Drammen kommune er eier tar samfunnsansvar og har utviklet egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, arbeidstakerrettigheter, klima/miljø, likestilling og integrering.
- Drammen kommune vil som eier være pådriver og legge til rette for at selskapene deltar i verdiskapende samarbeid med andre virksomheter og aktører i økosystemet.

**DRAMMEN
KOMMUNE**